

Innehåll

Kontakter	1
Övergripande nyheter från Laboratoriemedicin	2
Viktig information till våra beställare: Glöm inte att skicka era beställningar i Cosmic	2
Nyheter från Klinisk Kemi	3
Minskning av antal provrör vid provtagning	3
Nyheter från Klinisk Mikrobiologi.....	4
Förändring avseende utvidgad syfilisdiagnostik	4
Resistensbestämning Mycoplasma genitalium	4
Odling av kärkateterspets.....	5
Antibiotikaresistensbestämning svarad som *.....	5
Nytt analyspaket för STI-screening	5
Direktmikroskopi av cerebrospinalvätska (CSV) upphör	6
Analysen GBS-antigen direktpåvisning upphör	6

Kontakter

Kundservice Laboratoriemedicin

021-17 35 50

laboratoriemedicin@regionvastmanland.se

Övergripande nyheter från Laboratoriemedicin

Viktig information till våra beställare: **Glöm inte att skicka era beställningar i Cosmic. På laboratorierna får vi varje dag ta emot många patientprover där beställningen inte är skickad i Cosmic. Detta skapar mycket merarbete för medarbetarna på laboratoriet som då behöver ringa beställaren och/eller själva gå in i Cosmic och skicka beställningen.**

Detta får även konsekvenser för patienten:

- Det finns risk att provsvar fördröjs eftersom proverna kan bli stående längre än normalt
- Det finns risk att vissa tidskritiska analyser inte kan utföras då provtagningstiden inte kan fastslås
- Det finns risk att information som är viktig både för det analyserande laboratoriet och för bedömande läkare förloras (exempelvis information om pågående läkemedelsbehandling som kan påverka provsvaret eller information om senaste dos för läkemedelsintag)

Vi ber er därför påminna varandra (exempelvis på APT) samt vid behov se över era rutiner för beställning i Cosmic. Med er hjälp kan vi se till att alla beställda analyser hanteras så snabbt och säkert som möjligt.

Mattias Karlman
Tf. bitr. verksamhetschef, Laboratoriemedicin
Överläkare, MLA, Klinisk kemi

Anette Kristmansson
Processledare provlogistik
Laboratoriemedicin

Nyheter från Klinisk Kemi

Minskning av antal provrör vid provtagning

Från och med 25 oktober 2023 kommer flera komponenter som tidigare krävde provtagning i separata provrör att kunna tas i ett och samma rör.

Därmed kommer färre etiketter skrivas ut vid beställning i Cosmic. Detta innebär en förbättring, inte minst för patienterna samt för provtagande enheter, men även för analyserande laboratorier eftersom färre provrör behöver hanteras.

Efter förändringen kommer följande komponenter att kunna analyseras i ett enda provrör (tidigare var de uppdelade i 8 olika rör):

S-TSH	S-Prolaktin
S-T4, fritt	S-Progesteron
S-T3, fritt	S-Testosteron
S-TRAK	S-SHBG
S-Ferritin	S-Östradiol
S-Kobalamin (B12)	S-GH
S-Folat	S-Kortisol
S-Vitamin D, 25-OH	fS-Insulin
S-Myoglobin	S-PSA
S-NT-proBNP	S-PSA fritt/tot kvot
S-S100 B	S-hCG + betakedja
S-Prokalcitonin	S-AFP
S-FSH	S-CA 125
S-LH	S-CEA

Mattias Karlman
Tf. bitr. verksamhetschef, Laboratoriemedicin
Överläkare, MLA, Klinisk kemi

Anna-Lena Hansson
Processledare Automation
Laboratoriemedicin

Nyheter från Klinisk Mikrobiologi

Förändring avseende utvidgad syfilisdiagnostik

Utvidgad syfilisdiagnostik upphör vid Klinisk mikrobiologi, Västerås.

Positiva screeningprover för syfilis har tidigare analyserats lokalt för förekomst av både ospecifika (VDRL) och specifika antikroppar (TPPA). Sedan 1 april 2023 har prover skickats till Karolinska Universitetslaboratoriet (KUL). På grund av låg provvolym och att nuvarande metod inte längre tillhandahålls av leverantören kommer prover även framöver att skickas till KUL för analys.

I och med detta kommer nya positiva prover fortsatt analyseras avseende Syfilis-IgM. *Det är därför viktigt att det framkommer i remissen om provet avser misstanke om förstagsångsinsjuknande eller ej.*

Svarsresultat med tolkning kommer liksom tidigare att lämnas i Cosmic.

Andreas Sälléber
ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Eva Hålldin
Överläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Caroline Åströms Cers
Processledare Virologi
Laboratoriemedicin

Resistensbestämning *Mycoplasma genitalium*

Från och med 30 november 2023 kommer alla positiva prover för *Mycoplasma genitalium* att skickas för analys avseende makrolidresistens.

Makroliden azitromycin är förstahandsval vid behandling av *M.genitalium*. Ökande förekomst av makrolidresistens begränsar dock användningen och analys avseende makrolidresistens rekommenderas därför av bland annat Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi (SSDV) inför behandling. Tidigare har endast positiva prover från Venereologmottagningen rutinmässigt skickats för analys avseende makrolidresistens. Från och med 30 november kommer samtliga positiva prover, oavsett beställare, att skickas för resistensbestämning.

Analysen sker vid Akademiska laboratoriet, Uppsala. Förändringen innebär ingen ytterligare kostnad för beställaren. Svar lämnas i Cosmic.

Vid svagt positivt prov på grund av lågt bakterietal kan analysen inte utföras. Om provet inte skickas anges detta i svaret.

Andreas Sälléber
ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Linda-Marie Humbla
Processledare Molekylärbiologi
Laboratoriemedicin

Odling av kärlkateterspets

För optimal hantering på laboratoriet ska kateterspetsar skickas torrt i sterilt plaströr eller med tillsats av 1 ml steril koksaltlösning.

I de fall koksalt sätts till röret är det viktigt att det tillsätts under sterila förhållanden och att mängden inte överstiger 1 ml.

Observera att kärlkateterspetsar endast bör skickas för odling vid klinisk misstanke om infektion!

Andreas Sälléber

ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Anna Hill

Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Antibiotikaresistensbestämning svarad som *

För vissa bakterie-/antibiotikakombinationer svaras resistensbestämningens resultat framledes som * med hänvisning till en förklarande kommentar.

Resultat av resistensbestämningen anger i dessa fall inte S (känslig) utan att arten saknar förvärvade resistensmekanismer samt att behandlingen inte har tillräcklig effekt i monoterapi utan bör övervägas enbart i kombination med annat antibiotikum eller annan terapeutisk åtgärd.

Förändringen genomförs för att följa standard för svarsrapportering enligt EUCAST/NordicAST.

För ytterligare information se EUCAST Guidance document: [Breakpoints in brackets.pdf \(eucast.org\)](https://www.eucast.org/Assets/Breakpoints_in_brackets.pdf)

Anna Hill

Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Nytt analyspaket för STI-screening

Från 25 oktober 2023 tillkommer ett nytt analyspaket i Cosmic som heter STI-screening och innehåller HBsAg, antiHCV, HIV och Syfilis.

Provtagning som tidigare, använd gult serumrör 5 mL.

Jenny Eriksson

Specialistläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Caroline Åström-Cers

Processledare Virologi
Laboratoriemedicin

Direktmikroskopi av cerebrospinalvätska (CSV) upphör

Undersökningen "CSV-Direktmikroskopi" upphör. Analysen har låg sensitivitet och är tidskrävande att utföra varför den utgår.

Csv-Meningit-/encefalitblock (PCR) utförs dygnet runt på Jourlaboratoriet och har hög känslighet för de vanligaste bakterier och virus orsakande meningit/encefalit.

Anna Hill
Sektionschef Mikrobiologilaboratoriet, MLA
Laboratoriemedicin

Rebecka Widerström
ST-läkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Analysen GBS-antigen direktpåvisning upphör

Från och med 25 oktober 2023 kommer direktpåvisning av urinantigen för grupp B streptokocker (GBS) att läggas ned.

Detta på grund av låg efterfrågan men även på grund av osäkra test-prestanda.

Eva Hålldin
Överläkare Klinisk mikrobiologi
Laboratoriemedicin

Camilla Svensson
Processledare Allmän odling
Laboratoriemedicin